

De imker en de tuinder

Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. Het is vreemd te denken dat de imker verantwoordelijk zou zijn voor bestuiving en dat hij de teler daarover zou moeten adviseren. 'De hedendaagse tuinder is gespecialiseerd: hij weet steeds meer over steeds minder'. Als het advies van de imker wordt opgevolgd en de bestuiving mislukt, wie is dan aansprakelijk voor de schade die vele duizenden euro's kan bedragen? Als je ziet met hoeveel deskundigheid moderne fruitbedrijven worden gerund, is het tamelijk aanmatigend te denken dat de teler het advies van de imker nodig zou hebben. Bestuivingadviezen kunnen we bovendien maar beter aan de voorlichting overlaten. Laten we er ons voor behoeden verantwoordelijkheden te vermengen: de imker zorgt voor zijn bijen, de teler zorgt voor zijn planten. Hoe meer teler en fruitkweker van elkaars vak begrijpen, hoe groter voor beiden de kans op succes. Vanuit dat oogpunt is meer kennis van de imker over bestuiving zinvol, maar niet omdat bestuiving daarvan afhankelijk zou zijn.

Een tekort aan bijenvolken?

Daar was Minderhoud in zijn tijd al bang voor. Hij vreesde dat de ontginning van de heide en het verdwijnen van de boekweitvelden, ertoe zou leiden dat de arme zandboeren zouden stoppen met het houden van bijen. De arme zandboeren en hun bijen zijn inderdaad verdwenen en hobbyisme is ervoor in de plaats gekomen. Het zou er slecht uitzien voor de fruitteelt als die afhankelijk zou zijn van die hobby-imker. De fruitteelt is dat dan ook niet. Zie wat er gebeurt bij bedrijven die echt afhankelijk zijn van bestuivende insecten.

Zaadbedrijven hebben allang begrepen dat je als bedrijf het risico niet kunt nemen afhankelijk te moeten zijn van hobby-imkers. Zij hebben zelf imkers in dienst of maken goede afspraken met semi-professionele imkers. Kleinfruitkwekers met kassen gaan meestal in zee met semi-professionele imkers die garanderen dat de benodigde bijenvolken er zijn. Economische motieven zijn hier van twee kanten de drijfveer om te zorgen dat alles goed verloopt. Er wordt voor de bijenvolken dan ook goed betaald.

De situatie ligt anders bij bestuiving in het open veld, met name bij appelboeren. Veel van deze telers zijn wel afhankelijk van hobbyisten. De relatie tussen hobbyist en fruitteler is vaak niet zo hecht dat ze zich voor elkaar verantwoordelijk voelen. De appelboer waarschuwt de imker niet dat hij komend jaar minder volken nodig zal hebben, de imker informeert de kweker niet dat hij met zijn hobby is gestopt. Vaak

heeft één imker contact met zo'n fruitkweker en zoekt in het voorjaar bij vrienden en kennissen het benodigde aantal volken bij elkaar. De kwaliteit van die volken laat door allerlei oorzaken wel eens te wensen over. De reden dat deze vorm van bestuiving in het open veld zoveel problemen kent is een economische. De huurprijs voor bijenvolken is zo laag dat het voor een professionele imker niet lonend is voor dat bedrag bijen te houden. Voor de hobbyist is het een leuke bijverdienste. De vergoeding is zo laag omdat veel fruitkwekers er helemaal niet van overtuigd zijn dat bijen noodzakelijk zijn voor een goed eindproduct.

Conclusie

Waar het agrarische bedrijfsleven echt afhankelijk is van bestuiving, gaat de bestuiving goed. Er wordt goed betaald en er is voldoende deskundigheid. (Semi-)professionele imkers met de nodige deskundigheid leveren de bijenvolken. Bedrijfsongevallen zullen zich altijd voordoen: ondeskundige tuinders die met ondeskundige imkers in zee gaan. Dit zijn echter onbetekenende incidenten.

Voor de hobbyimker is een reis naar het fruit een leuk avontuur. Hoe beter hij zijn vak als imker verstaat, hoe meer voordeel de tuinder van zijn bijen zal hebben.

M.J. van Iersel, Udenhout

Hommelproject 2003

Wie vindt het nou niet leuk om naar een hommelmieren die zich in een bloem van het vingerhoedskruid wurmt? De hommels komen langzaam weer uit hun winterrustplaats, en dit jaar kunt u daarmee ook nog goed werk doen. Want de Vereniging voor veldbiologie KNNV start in de lente van 2003 met het Hommelproject. Iedereen kan meehelpen met het waarnemen van de hommels in de Nederlandse natuur.

Er zijn bijna dertig soorten hommels in ons land. De zes bekendste, zoals de Tuinhommel, de Boomhommel en de Weidehommel, staan op de speciale zoekkaarten die bij het Hommelproject horen. De KNNV wil graag weten op welke planten u ze zag en op welke datum. Een mooie klus voor bij een beschuit met aardbeien, op een lenteochtend op het terras...

De zoekkaarten met waarnemingsformulier kunt u bestellen door een postzegel van 39 cent op te sturen naar de KNNV, Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht.